

Asha ten Broeke

**Calm.
The.
Fuck.
Down.**

MAVEN
PUBLISHING

Inhoud

- 11 Voorwoord
- 15 Mijn linkse onderbuik
- 18 Calm. The. Fuck. Down.
- 21 Weg met tolerantie
- 24 In hun filterbubbel
- 27 Vrijheid geven aan mensen die je walgelijk vindt
- 30 Bloemen en bommen
- 33 Corrupt, opgebrand, of allebei
- 36 Beoordeeld op je productie
- 39 Ik ben Ruttes natte droom
- 42 We kunnen niet allemaal altijd winnaars zijn
- 45 De morele plicht tot zelfverbetering
- 48 Als we altijd in ons lijf mochten blijven
- 50 Wie is hier nou de pauw?
- 53 Wie durft er nog lelijk te zijn?
- 55 Nooit meer oncomfortabel
- 57 Gegarandeerde ontevredenheid met je lichaam
- 60 Heimwee naar de echte man

- 62 Als gelijkheid voelt als achterstelling
- 64 Een jongensprobleem van Nationale Importantie
- 68 Ik sta achter je
- 71 Politiek correct activistisch slachtoffer
- 74 Dat zwarte pijn minder waard is dan wit plezier
- 77 Een witte saus van grachtengordelredelijkheid
- 80 Niet de kennis, maar de moed
- 84 Wetenschapsnegerende twijfelaars
- 87 U heeft recht op betere meningen
- 90 Champion the unsung
- 93 Geloof misbruikslachtoffers
- 96 Hij maakt toch zijn gulp open
- 99 Vrouwen hebben recht op lichamelijke soevereiniteit
- 102 Dubbele besnijdenismoraal
- 105 Abortus en de mythe van de gegarandeerde
innerlijke wond
- 107 Weggewuifde vrouwenpijn
- 109 Zo blijven vrouwen ziek
- 112 Het woord 'hysterie' valt
- 115 Waarom aorta's feminisme nodig hebben
- 117 Het lusteloze vrouwenbrein
- 119 Geouwehoer over cijfers
- 122 Wat puike plasporno had wonderen gedaan
- 125 Sletvrees op de basisschool

- 128 Van gillende onzin tot zeer twijfelachtig
- 131 Hersenverheerlijking
- 134 Toegang tot het feministisch clubhuis
- 136 Cirkelredenerende kullebul
- 139 Geestelijk kortwieken
- 142 We zijn meer dan onze biologie
- 145 Een roze tuttelfroezeljurk
- 148 'Eigen kracht' komt veelal van vrouwen
- 151 Tussen de poes en het spek zit het probleem
- 153 Beha in de fik gezet, tuinbroek weer aan
- 156 Zelfs ernstige literaire bloedarmoede is niet
ongeneeslijk
- 159 Kun je je niet druk maken over iets écht belangrijks?
- 162 Het aantal doden gedeeld door de afstand
- 165 Een Goed Mens in Afrika
- 168 Een weggestopte zwarte bladzijde
- 172 Model voor de hele mensheid
- 175 Moppers over een gebrek aan diepe contemplatie
- 178 Waarschijnlijk was het zijn faam
- 181 Niet aan de schandpaal
- 184 U vraagt om gelikte verhalen? Dan krijgt u die
- 187 Tweede kansen
- 190 De renaissance van de publieke vernedering
- 193 Ik laat me niet bang maken

- 196 Steeds dapper moeten zijn is vreselijk vermoeiend
- 198 Een warm bad
- 201 Dat is geen feminisme
- 204 Het archetype van de verkrachtende vreemdeling
- 208 De gevaarlijke anderen
- 211 Iedereen was Charlie, maar niemand een
bootvluchteling
- 214 Wat dierbaar was, is verdwenen
- 217 Zonder buikpijn naast de ballenbak
- 220 Het is fucked up
- 223 Optimisme zonder ontevredenheid is zinloos
- 226 Het voelt nergens naar
- 230 Dan maar geen kaas
- 232 Andere mensen betalen de prijs voor onze koopjes
- 235 Er zijn te weinig verstandige consumenten
- 239 We zijn betere mensen dan we denken
- 242 Laten we houden van onze rolletjes en kwabjes
- 245 Geen hoofdloze dikkerds
- 248 Dik zijn is heerlijk en ik kan het iedereen aanraden
- 251 Een morele plicht tot gezond leven
- 254 De compassiehiërarchie
- 257 Zonder geborgenheid kunnen we niet ademhalen
- 261 Woord van dank

Voorwoord

Het was een warme dag, en in mijn armen lag een baby van een paar dagen oud. Mijn eerste kind, haar kleine vuistje om mijn pink geklemd, de woorden HELLO WORLD! op haar romper, keek me met grote bruine ogen aan. Ik meende er vertrouwen in te zien, in zichzelf, in mij en in de wereld. En waarom zou ze dat niet hebben? Ze had tot nu toe niets dan liefde en zorg gekend. Iedereen die ze tegenkwam vond haar fantastisch, ze was veilig, gezond, en in al haar behoeftes werd onmiddellijk voorzien.

Ze gaapte, en op dat moment voelde ik het voor het eerst: een grote, vurige ontevredenheid. Mijn lieve, sterke, geweldige dochter, dacht ik, deze wereld is niet goed genoeg voor jou.

Optimisten als Johan Norberg en Steven Pinker vertellen ons dat het juist heel puik gaat met onze aardkloot en haar bewoners, zeker vergeleken met vroeger. 'We moeten een beter historisch bewustzijn ontwikkelen,' zegt Pinker in *Humo*. 'Dan beseffen we hoe vreselijk het leven was in veruit het grootste deel van de menselijke geschiedenis, hoe normaal het was om te sterven van de honger of te vechten in de oorlog.' Nu is dat anders. De voedselzekerheid is toegenomen, dus we hoeven niet meer elke dag te piekeren of we morgen wel te eten hebben. Er komen minder mensen om door geweld. Vaccins, betere medische zorg en goede hygiëne hebben kindersterfte teruggedrongen. Als Norberg zich toch zorgen maakt, pakt hij graag de statistieken erbij, vertelt hij in *de*

Volkskrant, om te kijken 'hoe de mensheid zich heeft ontwikkeld de afgelopen honderden jaren. Hoe het leven er van generatie op generatie steeds beter uit is gaan zien. En dan denk ik: ja, mijn kinderen zullen het waarschijnlijk ook weer beter hebben dan ik.'

Ik ben niet zo optimistisch. Veel van die vooruitgang is immers duur betaald, door de natuur te slopen en uit te putten, diersoorten uit te roeien en mensen elders in de wereld uit te buiten. Het overgrote deel van de rijkdom is in handen van een klein groepje individuen. De vermogensongelijkheid binnen landen neemt toe, de sociale mobiliteit neemt af. Ondanks alle vooruitgang hebben veel mensen nog steeds te maken met onderdrukking, discriminatie en geweld. Natuurlijk wil ik niet terug naar een tijd zonder antibiotica, kunstmest of stemrecht. Maar als je het mij vraagt, gaat het niet eens bij benadering zo goed als zou moeten.

Dat ik geen optimist ben, wil echter niet zeggen dat ik niet hoopvol ben. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen die twee begrippen, zegt schrijfster Barbara Ehrenreich in haar boek *Smile or die*. Optimisme, stelt ze, kun je samenvatten als denken dat de boel nu best in orde is, dat alles op zijn pootjes terecht zal komen en dat anders na regen heus zonneschijn zal volgen. Optimisme is een cognitieve keuze, schrijft ze, een bewust gevormde verwachting over de toekomst. Hoop is iets anders. 'Hoop is een emotie, een smachtend verlangen, waarvan we de ervaring niet helemaal onder controle hebben.'

Ik denk niet dat alles zomaar oké wordt, maar ik verlang wel tamelijk emotioneel en ongecontroleerd naar van alles. Zo smacht ik bijvoorbeeld naar een betere wereld voor mijn

kinderen. Naar een duurzame en respectvolle wereld, waarin mensen elkaar niet uitbuiten of onderdrukken, dieren beschaaft behandelen en ontzag hebben voor de natuur. Waarin geld niet de voornaamste maatstaf van succes is, en economische groei niet de graadmeter van een succesvolle democratie. Waarin we ons gedragen alsof we de aarde niet hebben geërfd van onze ouders, maar te leen hebben van onze kinderen.

En ik geloof dat we dat kunnen. Want we wonen op een schitterende planeet en mensen zijn over het algemeen aardige, slimme, bijzondere en vindingrijke zoogdieren. We halen op dit moment alleen niet het beste in onszelf naar boven, omdat we gevangen zitten in allerlei akelige, schadelijke systemen en structuren: neoliberal kapitalisme, seksisme, racisme, neokolonialisme, erfelijke armoede en machtsongelijkheid. Maar we hebben ook onszelf op de maan gezet, piramides gebouwd, de wereldzeeën bevaren, uit pure nieuwsgierigheid deeltjesversnellers en telescopen in elkaar gezet. We hebben de gedichten van Ada Limón en Maya Angelou, het derde pianoconcert van Rachmaninoff, de liedjes van Damien Rice en Nina Simone, de boeken van Alice Walker en Margaret Atwood, de idealen van Jane Goodall en Nelson Mandela.

En er zijn zoveel doodgewone mensen met een groot hart die het mooie en goede waarderen. Mensen die gul zijn in een tijd waarin het normaal is om een ander weinig te gunnen. Mensen die het delen van warmte en wijsheid belangrijker vinden dan winnen of scoren. Mensen die boos zijn vanuit een groot gevoel voor rechtvaardigheid, niet vanuit verongelijkheid. Mensen die kwetsbaar durven zijn in een samenleving waarin gekwetstheid wordt weggehoond als verwijtbare tekortkoming of aanstellerij. Mensen die aardig en

bedachtzaam blijven wanneer haat en moedwillig onbegrip welig tieren.

Een diersoort die dit allemaal heeft, moet in staat zijn om een prachtige wereld te scheppen. We kunnen veel beter dan we nu doen.

Het is precies dit gevoel van chronische ontevredenheid gemengd met radicale hoop, dat vurige verlangen dat het voortreffelijke in ons het zal winnen van de corrupte systemen die onze wereld verpesten, dat aan de basis ligt van mijn columns. Soms zorgt die basis dat ik me boos maak, soms vrolijk. Soms voel ik de onbedwingbare behoefte om met mijn woorden een vinger te maken die opzettelijk en herhaaldelijk in een zere plek pookt, en soms heb ik juist mijn buik vol van de harde, pijnlijke toon van het publieke debat en wil ik alleen maar ‘calm the fuck down’ roepen. Hoe het er ook uitkomt, elk stukje is een oprechte poging om iets zinvol bij te dragen, om tegelijkertijd kritisch en constructief te zijn. Een verzet tegen wat afschuwelijk is, maar met bescherming van wat kostbaar is; hard voor de macht, maar zacht voor de mens.

Ik hoor zo nu en dan van lezers dat ze zich daardoor gesterkt voelen, of dat het ze op andere gedachten brengt, of dat het ze kracht geeft om te vechten voor iets wat ze de moeite waard vinden. Dat is veel, veel meer dan ik had durven wensen toen ik zeven jaar geleden begon als columnist. Het maakt me een dankbaar mens, en laat mijn hoop alleen maar groeien.

Asha ten Broeke

Mijn linkse onderbuik

Ik ben geen boze witte man. En dat is jammer, want als je een boze witte man bent, dan willen allerlei politici tegenwoordig graag naar je onderbuik luisteren. ‘De afgelopen jaren hebben we alles wat uit de onderbuik kwam heel snel weggezet als fout, terwijl het soms gaat om hele reële zorgen van mensen,’ zei PvdA-staatssecretaris Sharon Dijksma vorige week op nu.nl. Ze verwees daarbij naar mensen die ooit in een fijne volkswijk woonden, waar vroeger Nederlands maar nu Berbers, Arabisch of Turks wordt gesproken. ‘Dan kan ik mij echt wel voorstellen dat mensen die daar oorspronkelijk vandaan komen zich soms verloren voelen in die wijk.’ Ik maak hieruit op dat de boze/bezorgde onderbuik niet alleen wit is, maar ook wat rechts en xenofob, en dat daar begrip voor moet zijn.

Dit is natuurlijk al langer aan de hand. Sinds Pim Fortuyn langskwam en links zich een electoraal hoedje van formaat schrok, voelen progressieve politici zich sterk aangetrokken tot het leed van de rechtsdragende burger. Zozeer zelfs, dat ik me inmiddels als trouwe linkse kiezer een beetje vergeten voel. Want als rechts luistert naar rechtse onderbuiken, en links luistert naar rechtse onderbuiken, wie luistert er in Den Haag dan naar die van mij?

Het zal mijn onderbuik bijvoorbeeld worst wezen dat er in mijn wijk ook Turks wordt gesproken. En mijn onderbuik maakt zich wel zorgen over armoede, toenemende sociale ongelijkheid en de afbraak van onze verzorgingsstaat, maar

voelt vooralsnog geen enkele behoefte om vluchtelingen of Nederlanders van kleur daarvan de schuld te geven.

Integendeel: mijn onderbuik zou heel graag willen dat linkse politici zich wat meer om deze groepen zouden bekommeren. Neem die vluchtelingen. Mijn brein herinnerde mijn onderbuik er onlangs aan dat Diederik Samsom begin dit jaar sprak over een luchtbrug tussen Turkije en Europa. Wel vierhonderd vluchtelingen per dag moesten er worden overgebracht. Zijn deal met Erdogan ging door, maar toen ik het een paar weken geleden navroeg, stond de Nederlandse teller op 255 ingevlogen asielzoekers. Mijn onderbuik wil graag dat linkse politici daar pisnijdig van worden, en eisen dat we vandaag nog alle zeilen bijzetten om zo veel mogelijk vluchtelingen op te halen. Ik zou bijna blind mijn linkse stem geven voor één keer een ferm ‘wir schaffen das’.

Mijn onderbuik geeft ook om vluchtelingkinderen. *The Guardian* publiceerde een paar maanden geleden over twee Afghaanse neefjes, die toen al tien maanden overleefden in Calais. Ze probeerden bij hun oom in Groot-Brittannië te komen, maar mochten dat land niet in. Ze waren vies, hongerig, en werden beschoten door de Franse politie. ‘Ik ben hier gek geworden,’ zei de oudste. In 2015 waren er maar liefst 90.000 zoals zij, las ik: kinderen die zonder hun ouders of andere volwassenen asiel zochten in Europa. Mijn onderbuik wil dat politici zeggen: onze prioriteit is om deze kinderen zo snel mogelijk bij hun familie te krijgen. En als ze geen familie hebben in Europa, dan halen we ze op en zorgen we voor ze. Onmiddellijk. Allemaal. Met liefde.

Mijn onderbuik wil dat politici een hart hebben. Niet alleen voor vluchtelingen, maar ook voor de mensen die nog in

Syrië zitten. De afgelopen dagen twitterden burgers in Aleppo over bommen en hun naderende dood, terwijl Assads leger en geallieerde milities al executerend oprukten in de stad. Onze lijsttrekkers assorti twitterden ook: over de groenste politicus van het jaar, over puppyfraude met vaccinboekjes, over zoutvaatjes die al dan niet standaard op restauranttafels behoren te staan. Alleen Lodewijk Asscher noemde de situatie in Aleppo in een tweetje 'hartverscheurend'. Een terecht sentiment, maar mijn onderbuik wil weten waar de moeilijke vragen blijven. Waarom doet onze regering niets? Of de Europese Unie? Wat hebben we überhaupt aan de Verenigde Naties, aan de NAVO, aan de internationale gemeenschap, als we burgers niet kunnen beschermen tegen een live-getwitterde massaslachting?

Ik zit niet te wachten op linkse politici die luisteren naar rechtse onderbuiken. Ik wil politici die idealen hooghouden, die durven te strijden voor een wereld die vreedzaam, vrij en eerlijk is. Politici waar ik me niet voor hoeft te schamen omdat ze een slappe hap in de marge zijn, maar waar ik trots op kan zijn, omdat ze iets probeerden, ook toen het hopeloos leek. Die alle kinderen een goede toekomst willen geven, ook als ons dat veel kost. Mijn onderbuik wil geen begrip voor mijn 'reële zorgen'. Mijn onderbuik verlangt naar een betere wereld.

de Volkskrant
16 december 2016

Calm. The. Fuck. Down.

Het beste advies dat ik ooit las, stond in een opvoedingsartikel van de Amerikaanse schrijver David Vienna. Het wilde iets toevoegen aan de laatste trends in ouderschapsland. ‘Ik ben over een techniek gestruikeld die garandeert dat je kind opgroeit tot een voorbeeldige leerling en burger’, schreef Vienna. ‘Het heet CTFD, wat staat voor “Calm the fuck down”. En dat is niet een boodschap die je aan je kinderen moet geven. Hij is voor jou.’

Het idee achter CTFD is dat het met het gros der Oempa-Loempa’s in de meeste situaties vanzelf wel goed komt, ongeacht hoe hard paps of mams er opvoedtechnisch tegenaan klust. (En zelfs als iets onverhoopt toch niet goed blijkt te komen, dan nog is het vrijwel altijd handig om eerst wat de neuk te kalmeren.) Vervolgens geeft Vienna wat voorbeelden waarin de CTFD-methode van toepassing is. ‘Maak je je zorgen dat het kind van je vrienden het alfabet al kent en jouw kind niet? Calm the fuck down.’ En: ‘Gestrest omdat je kind in het openbaar gênant gedrag vertoont? Calm the fuck down.’ De methode is even doeltreffend als simpel, aldus Vienna. ‘Om CTFD te gebruiken, volg je gewoon deze eenvoudige stappen: 1. Calm the fuck down. 2. Er is geen tweede stap.’

Uit eigen ervaring kan ik u melden dat deze stappen in de opvoeding prima werken. En de afgelopen twee weken ben ik gaan vermoeden dat de techniek post-Keulen veel breder toepasbaar is dan Vienna dacht.

Zo was ‘calm the fuck down’ een goede raad geweest voor onze premier, toen hij afgelopen vrijdag na de ministerraad de pers te woord stond. Hij snapte wel dat mensen zich na de massa-aanranding-en-erger in Keulen extra zorgen maakten over de grote asielzoekersinstroom. En al wilde Rutte niet alle vluchtelingen over één verkrachterskam scheren, een stevig staaltje wij-zij-denken vond hij wel op zijn plaats: ‘Zij hebben zich aan te passen. Wij zijn West-Europa, wij zijn beschaafd.’

Dat de Duitse krant *Der Spiegel* later zou onthullen dat het in Keulen waarschijnlijk niet ging om vluchtelingen maar om criminele Noord-Afrikaanse bendes die vanuit azc’s opereren, kon ons nationale opperhoofd toen natuurlijk nog niet weten. Maar dat onderstreept alleen maar het belang van CTFD. Nu staan zijn woorden op ons trommelvlies geëts en kon ik niet anders dan eraan terugdenken toen ik las dat ‘bezorgde burgers’ in het Noord-Brabantse dorp Heesch deze week een varkenskadaver in een boom hebben gehangen, uit protest tegen een aldaar gepland azc.

Sywert van Lienden: nog zo iemand die beter eerst wat tot rust had kunnen komen. Dinsdag schoof hij aan bij *De Wereld Draait Door* om over massa-aanrandingen te praten. Daar kwam hij met een aantal statistieken die zouden aantonen dat één op de twintig vluchtelingen een zedendelinquent is. Dit cijfer bleek pure fictie; iets wat de Leidse hoogleraar Leo Lucassen de volgende dag kundig kwam uitleggen. Lucassen vertelde ook over een langlopende studie naar asielzoekers die in de jaren negentig naar Nederland kwamen: zij bleken niet criminelere dan vergelijkbare Nederlanders. Maar zelfs dit nuchtere feit bracht Van Lienden niet tot CTFD-achtige

zenheid. Hij reduceerde de beste wetenschappelijke benadering van de werkelijkheid tot ‘op zichzelf al een politieke keuze’ en sprak van ‘wegredeneren’ terwijl het moest gaan over ‘de schaduwzijde van de migratie’.

Ook columnist Ross Douthat zou ik wat kalmte aanbevelen. Gisteren stelde hij in *de Volkskrant* dat de Duitse samenleving de huidige vluchtelingenstroom niet aankan, en dat het dus een goed idee is om voorlopig de grenzen te sluiten en te beginnen ‘met een ordelijke uitzetting voor gezonde jonge mannen’. Welja, dacht ik: laten we om vrouw en vaderland te beschermen vooral onze achterwerkjes afvegen met internationale vluchtelingenverdragen, en als toetje beleid bedenken dat – in weerwil van de geest van onze eigen grondwet – onderscheid maakt op zowel etniciteit als gender.

Of, beter: laten we dat niet doen. Neem liever Vienna’s advies ter harte. Voelt u de neiging opkomen om een complete bevolkingsgroep of religie de schuld te geven van een misstand die begaan blijkt door criminelen? Calm the fuck down. Heeft u de behoefte om de feiten ondergeschikt te maken aan de realiteit omdat dit nu even megapuik in de tijdsgeest past? Calm the fuck down. Wilt u onze samenleving beschermen door op het principe van vrijheid, gelijkheid en broederschap te morsen? Calm the fuck down. En speelt u met het idee om uit protest een dode big in een boom te hijsen? In vredesnaam: Calm. The. Fuck. Down.

de Volkskrant
15 januari 2016